

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére :
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Mezőgazdasági kiállítás Sepsiszentgyörgyön.

A Székely Nemzeti Múzeum szeptember hó 15-én ünnepli 50 éves fennállását Sepsiszentgyörgyön. Ebből az ünnepélyes alkalomból a Sz. N. M. felkérésére az E. G. E. elhatározta, hogy szeptember hó 14—16. napjain Sepsiszentgyörgyön egy mezőgazdasági, ipari, kisállat (baromfi, galamb, nyul és méhészeti) kiállítást rendez. Ezzel kapcsolatosan az E. G. E. Sepsiszentgyörgyön falufejlesztési tanfolyamot, ekebemutatót és gazdagüléseket is rendez. A sepsiszentgyörgyi székely gazdanapokon való részvételre ezúton is felhívjuk gazdatársaink szíves figyelmét. Legyünk együtt, ünnepeljünk együtt, Sepsiszentgyörgyön székely testvéreinkkel. A Székely Gazdahét tudnivalóit alább közzöljük.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által Sepsiszentgyörgyön, 1929. évi szeptember hó 14—16. napjain rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítás és vásár tudnivalói.

I. A kiállítás célja.

A kiállítás célja: a Székelyföld mezőgazdaságának és iparának fejlesztése, színvonalának emelése, a szakismeretek terjesztése. A nemesített és fajtiszta vetőmagvak termelésének és értékesítésének előmozdítása. A nemesített vetőmagvak, az újabb tenyésztési eljárások, termelési eszközök, anyagok, felszerelési cikkek, szakirodalom bemutatása.

II. A kiállítás csoportjai.

1. osztály.

Gazdasági termények és termékek.

Tárgyai: Minden mezőgazdasági termény, és termék, gabona, takarmányművek, vetőgumók, nemesített vetőmagvak, ipari és gyári növények, kerti vetemények, gyógynövények, feldolgozott termények, liszt, daraneműek, gazdasági, ipari termékek.

2. osztály.

Gyümölcsfélék.

Tárgyai: Mindennemű gyümölcs frissen és feldolgozott állapotban. Konzervek, aszalványok, befőttek, zetek, gyümölcsborok, pálinkák, likőrök.

3. osztály.

Kisállatkiállítás.

Tárgyai: Baromfiak, (tyukok, libák, rucák, pulykák), galambok, nyulak, méhek és termékeik: tojások, tollu, szörmék, méz, viasz, mézbor, mézsör, mézlikör, mézecet, mézes tészták. Baromfitenyésztési, méhészeti cikkek, keltető gépek, kaptárak, kasok, tenyésztési eszközök.

4. osztály.

Gazdasági gépek, eszközök, anyagok, ipari kiállítás.

Tárgyai: Gazdasági gépek, traktorok, ekék, vetőgépek, boronák, kapáló- és aratógépek, rosták, osztályozók, selektorok, motorok, takarmány feldolgozó gépek, herefejtők, mérlegek, állattenyésztési, tejgazdasági, erdészeti, kertészeti gépek és eszközök. Járművek, szállító eszközök, autók, kocsik, szekerek. Növényvédelmi szerek, műtrágyák. Háztartási, lakberendezési, ruházati stb. ipari cikkek és termékek. Új találmányok.

5. osztály.

Néprajzi és háziipari tárgyak, természeti kincsek.

Néprajzi tárgyak: Gazdasági eszközök, a pásztorélet, állattenyésztés tárgyai, (pásztor kézművessége, balták, edények, ostor, bot, kürt, furulya, harang, állatjegyek, rovások stb.), az ősi halászat és vadászat eszközei, (varsák, hálók, szigonyok, horgok, haltartók, régi vadászfegyverek, török, csapdák, hurkok, csalóató sipók), lakásberendezési tárgyak, butorok, háztartási eszközök, anyagok. Fonás, szövés szerzőmái, (kendertörő, tiló, gereben, kékelő, guzsalyok, osztováták, motollák, csörlőkerék, fonalterek, madzagszörök, vászonsimitók stb.). Népviselet, a ruházat összes kellékei és nemei. Női kézimunkák, (varrottások, szöttek, szőnyegek, csergék, csipkék). Régi székely kézműipar szerzőmái és egyéb tárgyai, (ács, kádár, molnár, kovács, tímár, csizmadia, szücs, szabó, takács, festő, mézes kalácsos, fazekas, bányász-szerzőszámok, céhládák, jelvények, kupák stb.). Népiéleti tárgyak babonákra, népies gyógyászatra vonatkozó tárgyak, fényképek, zeneszerzőszámok.

Háziipari tárgyak: Szekéralkatrészek, fafaragászati cikkek, edények, butorok, gazd. eszközök, gereblyék, lapátok, cseber, veder, teknő, kanál, talicska, lajtorja, szerszámnyelek, seprők. Fonott kosarak, butorok, pincetokok, méhkasok, szotyrok, lábtörők, stb. Agyagipari tárgyak: Téglá, cserép, edények, dísz tárgyak, csempék. Szőttemények gyapjuból, lenből, kenderből, pamutból.

Természeti kincsek, iparilag értékesíthető ásványok, kőzetek nyersen és feldolgozva. Vas és más ércek. Ásványvizek, Gyógyvizek. Székely fürdők ismertetése. Erdőipari termékek. Fényképfelvételek a Székelyföld nevezetességeiről.

6. osztály.

Irodalom.

Tárgyai: A mezőgazdaság, közművelődés, ipar, közgazdaság tárgykörébe vágó szakmunkák, tervek, preparátumok.

III. Jutalmak.

A kiállítás kitüntetettjei számára érmek és oklevelek állanak a bíráló-bizottság rendelkezésére.

IV. Tudnivalók.

A Székely Gazdahét napirendje.

1. Szeptember hó 9—13. napjain (hétfőtől péntekig) gazdasági és falufejlesztési tanfolyam a gr. Mikó-kollégiumban (részletes programját lásd a VII. pont alatt).

Szeptember hó 14-én, szombaton d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása.

Délután a kiállítás látogatása.

Este ismerkedési estély és a Székely Nemzeti Múzeum által rendezett hangverseny.

Szeptember 15-én, vasárnap, a kiállítás egész nap nyitva. D. e. 10 órakor a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves fennállásának emlékünnepe.

Délben közebed.

Délután 2 órától 6 óráig traktor-, fogatos eke-, vetőgép stb. bemutató a szántó földön.

Szeptember hó 16-án, hétfőn, a kiállítás egész nap nyitva.

D. e. 10 órakor gazdaértekezlet a háromszékvármegyei gazdák szervezkedése tárgyában a Mikó-kollégium konviktusában. (Lásd a VIII. pontot.)

Dél előtt 12 órakor a botfalusi cukorgyárnak termelő székelyföldi cukorrépatermelők gyűlése az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövetségéhez való csatlakozás tárgyában (Lásd a IX. pontot.)

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvar, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviseltek :

Kolozsvar, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviseltek :

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselot :

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvar, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek : Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Allatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

2. A kiállítás ideje: 1929 szeptember 14—16. napjai.

3. A kiállítás helye: Sepsiszentgyörgyön a gr. Mikó-kollegium helyiségei.

4. Helydíjak a gazdák és kisiparosok számára: Alap vagy falterület □-méterenként fedett zárt helyen 200 L., fedett nyitott helyen 150 L., szabadban 100 L. A helyiségek a bejelentés sorrendjében elégtettek ki.

5. Helydíjak a gyáripár számára: m²-ként fedett zárt helyen 600 L., fedett nyitott helyen 400 L., szabadban 10 m²-en felül elfoglalt terület 100 m²-ig 33%-al, a 100 m²-en felüli terület 50%-al olcsóbb egységárral számíttatik. A térfoglalásnál minden megkezdett méter egy méternek számítatik.

Külön pavilonokat az egyesületi ácsmester kölcsön, vagy saját faanyagából egyszerű vagy diszesebb kivitelben megállapodás szerint készít. A dekorációs munkálatokat (drapériákat, zászlókat, cserepes, vagy vágott virágokkal való díszítést, grupírozást stb.) az egyesületi kárpitos, illetve kertész igen méltányos árak mellett készíti, illetve végzi.

6. Tűz- és betörés elleni biztosítás díja minden megkezdett 1000 lei érték után 10 lei, mely összeg a bejelentéskor a helydíjjal együtt fizetendő.

7. A bejelentések a kibocsájtott bejelentő lapon: „Societatea Agrară Ardeleană — Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Mureșan—Attila-u. 10.” címre szept. hó 1-ig beküldendők. A bejelentéssel egyidejűleg a hely és biztosítási díjak is beküldendők.

Szeptember hó 1. után a „Kiállítási Rendező Bizottság Sfântul-George—Sepsiszentgyörgy gr. Mikó-kollegium” címre küldendők úgy a bejelentések mint a kiállítási tárgyak is szeptember hó 12-ig.

8. A katalógus a bejelentésekből fog összeállítani román és magyar nyelven. A kiállító címének és a bejelentett tárgyak felsorolásának közlése díjtalan. Bejelentendő a kiállító neve, pontos címe, a kiállítandó tárgyak vagy termények fajtája az eladó készlet mennyiségének és árának megjelölésével.

9. Hirdetés a katalógusban: Oldalonként 1200 lei, féloldal 600 lei, negyed oldal 400 lei, szalaghirdetés díja 300 lei.

10. Kiállítandó tárgyak beküldési határideje 1929 szeptember hó 12. A kiállításra küldendő tárgyak kedvezményes vasúti fuvardíj mellett való szállításának engedélyezése érdekében a rendezőség a lépéseket megtette. Az eredmény felől a rendezőség idejében értesíteni fogja az érdekelteket.

11. Belépőjegy nincs. A katalógus megváltása kötelező. Kiállítók az első megvásárolt katalógus után másra át nem ruházható állandó szabad belépésre jogosító igazolványt kapnak.

12. Eladási jutalék. A kiállításon és vásáron eszközölt eladás, vagy felvett rendelés után az érték 2%-a jutalék címén a kiállítási iroda pénztárához nyugta ellenében befizetendő. Az árusítást a kiállítási és vásári iroda is elvállalja.

13. Kártérítés. A kiállított tárgyak lelkiismeretes őrzetéséről a rendezőség gondoskodik, azokat biztosítja. A tárgyak elvesztéséért és az azokban keletkező esetleges károkért úgy a szállítás, mint a kiállítás tartama alatt is a rendezőség a felelősséget a biztosító társaságra hárítja.

14. A kiállítás tartama alatt talajmivelő gépbemutató, gazdagyülések és gazdasági előadások fognak tartatni.

15. Minden a kiállítással és vásárral kapcsolatos kérdésben felvilágosítást nyújt az E. G. E. titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Mureșan—Attila-u. 10.)

V. A bíráló bizottság szabályzata.

1. A bíráló-bizottság élén egy elnök áll és a bizottság a programban felsorolt osztályoknak megfelelő számú osztályra oszlik.

2. A bíráló-bizottság tagjai a kiállítás megnyitásának napján délelőtt 8 órakor a kiállítás helyszínén az elnökkel jelentkeznek, ki a megalakulást vezeti.

3. Az összbíró-bizottság elnöke jogosítva van a hiányzó tagokat a rendezőbizottság képviselőjének meghallgatásával más jelenlevő szakértők felkérése által pótolni.

4. Az össz-zsüri alakuló ülését a kiállítási irodában tartja. Az össz-zsüri előadója az alakulásról, majd a záróülésről jegyzőkönyvet vezet, Minden egyes osztály jegyzőt választ, haladék nélkül a bírálathoz fog és azt még aznap délelőtt 10 órára be is fejezi. A befejezés a kiállítási irodában bejelentendő.

5. Minden osztály a szükséghez képest alosztályokra oszolhat.

6. A csoportbiztosok a zsüriosztályok működésében részt vesznek, felvilágosítást és utbaigazítást adnak, de nem szavaznak.

7. Kiállító a maga osztályában bíráló nem lehet.

8. A bírálati eljárás befejeztével az egyes osztályok elnökei és jegyzői záróülésre ülnek össze. E záróülés, melyet az össz-zsüri elnöke vezet, a bírálati jegyzőkönyvet tudomásul veszi és ezeknek alapján a bírálat eredményének kihirdetésére az engedélyt megadja, általános jelentést szerkeszt, amely a kiállításon tapasztalt előnyöket és hátrányokat röviden felsorolva, az E. G. E. figyelmét a követendő helyes irányra felhívja.

VI. A talajmivelő gépbemutató tudnivalói.

A bemutató helye: Sepsiszentgyörgy.

A bemutató ideje: szeptember 15-én d. u. 2—6 óráig.

A bemutatóon résztvehet minden a kiállításon résztvevő talajmivelő gépgyáros, vagy képviselője gyártmányaival.

A bemutatóon a gépek munka közben mutatandók be az e célra kijelölt helyen.

A bemutató résztvevői díja minden traktor-típus után 5000 L. Fogatos ekék után 1000 L. fizetendő. Egyéb gépek után 1000—1000 L. fizetendő. Egy típusu gépből ugyanezen díjak mellett több is üzemben tartható. A díjak a bejelentéssel egyidejűleg fizetendők be a kiállítás rendező-bizottságához.

Bővebb felvilágosítással az E. G. E. titkári hivatala szolgál.

VII. Az E. G. E. falufejlesztési tanfolyama Sepsiszentgyörgyön.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya elhatározta, hogy Erdély magyarlakta vidékeinek központjaiban falufejlesztési tanfolyamokat rendez. Az első ilyen tanfolyamot Zilahon rendezte az E. G. E., a másodikat Sepsiszentgyörgyön óhajtja megtartani szeptember hó 9—13 napjain. E tanfolyam célja a falusi földmivelő nép számára kivinni a kulturát, fejleszteni a gazdasági szakmiretkeket, a falut. A tanterv belevág a földmivelő nép legszorosabban vett létérdekeibe.

A falusi földmivelő nép régóta szomjuhozza az érdekében való aktív gazdasági irányu munkát. Ezek a tanfolyamok első sorban is a falu vezetésére hivatottak számára rendeztetnek: gazdáknak, papoknak, tanítóknak.

A tanfolyam tárgyai között azok a kérdések szerepelnek, amelyeknek ismerete a falusi földmivelő nép vezetéséhez nélkülözhetetlenek.

A tanfolyamon minden falunak képviseltetnie kell magát, hogy az E. G. E. áldozatos közérdekü munkája meg is hozza a köz javára a gyümölcsét.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által Sepsiszentgyörgyön 1929 szeptember hó 9—13. napjain rendezendő gazdasági és falufejlesztési tanfolyam programja és tudnivalói.

A tanfolyam célja: irányt szabni és egyetemes utmutatást adni a falu vezetői számára a magyar földmivelő nép gazdasági téren való szervezése, nevelése és vezetése tekintetében.

A tanfolyamon résztvehet minden a falu kulturája iránt érdeklődéssel viseltető gazda, pap és tanító, férfi vagy nő egyaránt.

A tanfolyam hallgatása teljesen díjtalan. A tanfolyam résztvevőinek szükség szerint való elszállásolásáról a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollegium igazgatósága a lehetőség határáig gondoskodik.

A tanfolyamra való jelentkezés helye az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Kolozsvár, Attila-u. 10.) és a Székely Mikó-kollegium igazgatósága Sepsiszentgyörgyön. A jelentkezés határideje szeptember hó 4.

Az előadások sorrendje.

1. Szept. hó 9-én, hétfőn d. e. 9 órakor. Elnöki megnyitó. Tartja: Br. Jósika Gábor, az E. G. E. elnöke.

10 órakor. Falufejlesztésről előadást tart: Török Bálint, az E. G. E. titkára.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés, határjárás. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

2. Szept. hó 10-én, kedden d. e. 8 órakor. A növénytermelésről előadást tart dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

D. e. 10 órakor. A hitelszövetkezetekről. Előadó: dr. Ferenc József, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének jogtanácsosa.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés egy gazdasági udvarban. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Este. Gazdasági tárgy film-bemutató.

3. Szept. hó 11-én, szerdán d. e. 8 órakor. Az állattenyésztésről előadást tart: dr. Nagy Endre.

D. e. 10 órakor. Háziállatok gondozásáról előadást tart: Koos Ferenc tb. főállatorvos.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés határjárással. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Szept. hó 12-én, csütörtökön d. e. 8 órakor. A falusi biztosításokról. Előadó: dr. Oberding József, a Minerva Biztosító R.-T. tisztelője.

D. e. 10 órakor. A falu egészségügye. Előadó: dr. Benedek Zoltán.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés határjárással. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Este. Gazdasági tárgy film-bemutató.

Szept. hó 13-án, pénteken d. e. 8 órakor. Gyümölcsészeti kérdésekről előadást tart: dr. Nagy Endre Sz. G. E. titkára.

D. e. 10 órakor. A fogyasztási és értékesítési szövetkezetekről. Előadást tart: a „Hangya” központ által delegálandó előadó.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés: Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

D. u. 5 órakor a tanfolyam bezárása. A gazdasági megbeszélések a gyakorlati mezőgazdaság, állattenyésztés, növénytermelés, stb. körébe vágó kérdésekről fognak szólni, amelyek részben gazdasági sítákkal, részben moziban filmbemutatókkal kapcsolatosan fognak megtartatni.

Kolozsvárt, 1929 július hó 15-én.

Br. Jósika Gábor

elnök.

Török Bálint

titkár.

VIII. Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó évi szeptember hó 16-án hétfőn d. e. 10 órakor Sepsiszentgyörgyön a gr. Mikó-kollegium konviktusi helyiségeiben

gazdaértekezletet tart,

amelyre Háromszék vármegye földművelő népét ezuton van szerencsénk tisztelettel meghívni. Az értekezlet egyedüli tárgya Háromszék vármegye földművelő népének szervezkedése.

Kolozsvárt, 1929 július hó 15.

Br. Jósika Gábor

az E. G. E. elnöke.

Török Bálint

az E. G. E. titkára.

IX. Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépa-termelői Szakosztálya mint a termelők Szövetsége folyó évi szeptember hó 16-án hétfőn d. e. 12 óraker Sepsiszentgyörgyön a gr. Mikó-kollégium konviktusának helyiségeiben

cukorrépa-termelői értekezletet tart,

amelyre ezuton van szerencsénk meghívni Székelyföld cukorrépa termelő gazdaközön-ségét. Az értekezlet tárgya a cukorrépa-termelőknek a Termelők Szövetségéhez való csatlakozása. Kérjük a Tisztelt Termelő Társainkat, hogy az értekezleten lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek, akadályoztatás esetén pedig minden érdekelt község gondoskodják képviseltetésről.

Kolozsvár, 1929 július hó 15.

Lázár Simon sk.
sz. o. elnök.

Török Bálint sk.
sz. o. előadó.

Gyümölcsstermelésünk dolga.

Irta: Dr. Szentkirályi Ákos.

Az erdélyi nemesfajtájú alma messze földön híres, különösen zamatos, jó ize miatt. Ezért keresik külföldre és azok is illő árt fizetnek, akik borkészítésre és izek készítésére vásárolják és válogatottan, vagonba öntve viszik ki a termés nagy részét. Abból, ami itthon marad — kivált amikor a vasut nem tud, avagy nem akar idején koczikat adni — sok kárbavész, mert többnyire válogatatlan kerül a szellőzetlen, dohos pincébe. Sokan nem osztályozzák idején a polcokra rakott első- és másodosztályut, nem vizsgálják át a pince hő-mérsékletét, nem szabályozzák a fajták érése szerint és hogy a kereslet szerint lehessen az érest készletetni avagy siettetni. Sokan nem szolgálják ki pontosan a megrendelőt, nem csomagolják gondosan a megrendeltet. Nem pusztítják a férgességet okozó hernyókat és bogarakat, a foltokat előidéző, a külső és belső rothadást előidéző gombákat sem irtják.

Mindezekért és sok más miatt még Kolozsvárt is csak elvétve lehet foltnélküli, féregmentes, hibátlan, válogatott fajalmát kapni, a nagy fogyasztóközönység zsebéhez mért áron. Márciustól kezdve már drága csemege a jó alma. Nem lehet csodálkozni, ha májusban az üzletekbe került kaliforniai alma darabjéért 8—10 leut is fizettek. A hosszú tengeri ut dacára hibátlanul, folt nélkül, férgesség nélkül érkezett hozzánk és ha nem volt olyan zamatos, édes a Jónatán alma, mint az erdélyi, de olvadó finom husa nagyon ajánlotta. Egy darab 10 leuért több ennivalót adott, mint 4 darab gyógyi alma, amiért 12 leut fizettem. Másfélét már nem lehetett kapni.

Panaszkodással, mindig mással való hibakereséssel-találással nem lehet gyümölcsstermelésünket megmenteni, bajbakerült termelőinket talpraállítani.

Csak úgy lehet, ha összefognak az egy községibeliek, egy vidékbeliek. Megbeszéljük, hogy mit kell tenni, mit lehet tenni gyümölcsstermesztésük bajainak enyhítésére, termésük biztosabb, jobb értékesítésére.

Milyen áldás lenne, ha már működne bár 10 erdélyi gazdasági egyleti vándortanító, a maga néhány faluból álló körzetében. Azokat a sokakat tudnák összefogásra ösztönözni, akik nem tudnak az imitt-amott rendezett gazdasági előadásokra eljárni. A segítőkészre leginkább reászorult ezernyi-ezer kistermelőket tudnák a lelkészekkel, a tanítókkal egyetértve, otthon a gyümölcsösben kedélyes beszélgetés közben, pipaszó mellett meggyőzni, hogy „nem úgy van most, mint volt régen...”

Ha csak 10 termelő is összefog, kézadás-sal és megegyezik, hogy együttesen rendelik meg a féregirtó szereket, permetezőket, gyümölcszállító ládákat, csomagoló anyagot, stb., stb., máris számottevő pénzt takaríthatnak meg

a nagyban vásárlással és szállítással. Együttesen rendelik a haszontalan gyümölcsöt termő fák helyébe ültetendő csemetéket. Megállapodnak a termésnek egységes módon való osztályozására, a szállításra nem alkalmas gyümölcsfeldolgozására — aszalás, izek és borkészítés, stb., stb. — Az osztályozott gyümölcs raktározására alkalmas pincéket, helyiségeket keresnek (sok helyen üresen állanak a nagy magtárak, urasági udvarházak, kastélyok stb.).

Az EGE vándortanítók tudnák a lelkeket legkönnyebben fogékonyá tenni a falufejlesztés apostolai tanításának befogadására és gyümölcsstermelésünk bajainak enyhítése végett teendő intézkedések foganatosítására. Enélkül a talajelőkészítés nélkül a cikkekkkel és előadásokkal elhintett jó magból kevés fog kikelni és csak hosszú idő multával fog termést adni.

Amerikai almát és másunnan külföldről a világháború előtt is hoztak hozzánk. Akkor is protestáltak gyümölcsstermelőink, épen miként a narancsbehozatal ellen. Az E. G. E. gyümölcsészeti szakosztály ülései élénken, sokszor tárgyalták az ügyet. Jól emlékezem, abban állapodtak meg, hogy: kérjük a kormány segítségét, de *mindenelőtt, összefogva segítsünk magunkon.*

Az E. G. E. akkor és azelőtt is mondhatni irányító központja volt Erdély gyümölcsstermelése ügyének. Amikor olyan tapasztalt termelők, mint Szabó Samu, Szentgyörgyi Lajos, báró Bánffy Ernő, Bitter Gusztáv, Berde Áron vitták meg a felmerült kérdéseket, mindenki tanult, aki hallgatta és országszerte figyelték. Hol vannak a méltó utódok és mikor fogja az erdélyi magyarság olyan erőre segíteni az E. G. E.-et, hogy gyümölcsstermelésünknek is hathatósan a hónaalá nyulhasson? Ne csak tanácsadással támogassa, hanem cselekedettel is segíthesse. Azzal például, hogy a faápolási szerek, eszközök és gépek legelőnyösebb beszerzési forrását felkutassa; utána jár, melyik a legajánlhatóbb aszalási eljárás; tájékoztatja a termelőket, milyen fajták iránt érdeklődik a külföld, milyen árakról lehet szó. Szervezni igyekszik a gyümölcskereskedelmet a belföldön, összekötést keres a megbízható külföldi cégekkel. Meggyőzni igyekszik a termelőket, hogy a fogyasztás fokozása a legmegbízhatóbb intézkedés a termelés felvirágoztatására. Hogy arra kell törekedni, hogy a gyümölcs, az alma, pl. ne csak *csemegéje* legyen a fogyasztóközönység 20%-ának, hanem *étele* lehessen a többi 80%-nak is.

Ennek a 80%-nak a zsebéhez mért áron kell megbízható, jó gyümölcsöt piacra vinni. Amikor majd a Mezőség fátlan faluiból és a messze havasi falukban is kicsinyek és nagyok egyaránt egész télen át almát esznek — jó buzakennyérrel —, akkor majd nem marad kiviteltre váró felesleg. Magunk erejéből is sokat tehetünk, hogy gyümölcsfogyasztásunk megsokszorosodjék s új gyümölcsösök beállítására legyen kedvünk és módunk.

Mig, ha addig várunk, amíg kormányzati intézkedések hártják el gyümölcsstermelésünk fellendülése útjában álló akadályokat, sok gyümölcsösünk fog (a megmaradt kevésből) elvadulni, elpusztulni. Addig várni sem volna célszerű, amíg képzett, tapasztalt *állami vándortanítók* majd *magyarul is* taníthatják kistermelőinket a Székelyföldön.

Jó sok időbe fog kerülni, mig az amerikai almát kitilthatjuk az országból. Sok mindenről lehet beszélni, tárgyalni Amerikával, de ha üzleti érdekre kerül a sor, nem akadályozhatják meg Európa nagy államai sem, hogy ne kerüljön az erdő felől. És ha átkiált, hogy „adós fizess” és „nincs kölcsön” nem emelhetjük a friss gyümölcs behozatali vámját.

* * *

Az agrárreform megnyirbálta az erdélyi magyar nagybirtokosokat annyira, hogy most már csak „nagyobb birtokosok” léteznek. Nos, ilyen, a tollat is jól forgató „nagyobb birto-

kosunk” nemrégén felvetette a kérdést, hogy mit fog adni az E. G. E. az erdélyi magyar gazdaközönységnek azért, amit minduntalan *kér* tőle. Tisztelettel ajánlom, olvassa el, amit a legnagyobb amerikai automobilgyáros, H. Ford „Életem és működésem” című könyvében könyvének „A munkabérek”-ről szóló fejezetben ír.

Azt írja: ... ha a munkások „akceptálják, hogy az üzlet sikere tőlük, az ő boldogulásuk pedig az üzlettől függ”, akkor fogják munkájuk gyümölcsét magasabb bérekben élvezhetni. Irja, hogy a munkás csak attól az üzemtől igényelheti bérének emelését, amelyiknek jövedelmét odaadó, becsületos munkájával emelkedni segítette ..., ha munkatársnak, üzlettársnak tekinti magát. Az üzlet odaadó, jó munkát *kér*, hogy jó bért *adhasson* ...

Az E. G. E. *kéri* az erdélyi magyarság anyagi, szellemi és erkölcsi segítségét, hogy mindenik tagja valóságosan munkatársra legyen, hogy ezekkel hathatósan, eredményesen dolgozhasson és kamatokkal *visszaadhassa*, a gazdasági műveltség gyümölcsei képében, amit kapott az egész magyarság javára.

*

Mihelyt elegendő anyagi ereje lesz az E. G. E. arra, hogy gyümölcsészeti szakosztályát megfelelő költségadománnyal lendületes munkába állítsa, bizonyára azonnal érezhető lesz a jó eredmény.

Csak jó eső üditheti a száradó mezőt. Nehány esőcsepp egyhamar nyomtalanul eltűnik, kivált ahol minden oldalról rosszindulatu szelek szárítják a mezőt.

A mi mostani különös állapotunkat kelene mindig szem előtt tartásuk azok az ambiciózus hazafiak, akik — mindenik a maga terve szerint — más és más módon akarják az erdélyi magyar népet a boldogulás útjára vezetni.

A dohány levélfoltosságáról.

Ezidén a május és június hó rendkívüli módon kedvezett a vetéseknek. Meleg is volt, csapadék is volt bőven, úgy hogy minden növény, amelyben egy csepp életerő volt, nagyszerűen fejlődhetett. Ez a buja természeti idő azonban nemcsak a termesztett növényeinket és a takarmánynövényeket fejlesztette és növelte, hanem a kultúrnövények ellenségeit, az élőködő gombákat is szaporította. A nedves meleg idő mindenféle gomba tenyésztését elősegítette. Bőven teremnek ezidén az ehető gombák. Napi piacainkon változatos sorozatban és bőségben láthatjuk a legkülönbözőbb ehető értékes gombákat, de a kultúrnövényeinken bajt és betegséget okozó gombák, az élősdi penészek is egymásután jelentkeznek és gondot okoznak a gazdának. Ezidén nagyon is résen kell lenni a gazdának, növényeit meg kell figyelnie és ha lát azokon betegséget, azonnal hozzá kell látni annak orvoslásához. Ezidén sűrűn és nagyon lelkiismeretesen kell permetezni a különböző betegségek ellen.

Rozsda, peronoszpóra és burgonyavész mellett olyan növénybetegségek is tűntek fel ezidén, amelyeket más években nem tapasztaltunk. Az ideai csapadékban bővelkedő meleg idő különösen a különböző rogyákat hozta a nyakunkra. Több kultúrnövényünkön ezidén feltűnnek bizonyos ragyabetegségek, t. i. a levelek feltűnő foltossága, amikor a leveleken élesen körülhatárolt barna foltok mutatkoznak. Ragyafoltokat látunk ezidén egyebek között a *dobányon* is. A dohányleveleken élesen körülhatárolt kerek barna foltokat látunk. E foltokon a levél rendes szövete elhalt, a levél lemeze ezen a helyeken teljesen elvékonyodott, hártyszerűvé lett, az élő zöld szövet e foltokon eltűnt és több helyen széjjel is szakad a levél ezen folt helyein. Ha nagyítóval vizsgáljuk e foltokat, itt-ott igen apró fekete pontokat látunk. Ezen apró fekete pontok roppant parányi kis tokoknak bizonyulnak, amelyekben

még sokkal apróbb spórák keletkeznek. Ezek a parányi spórák egy gomba szaporodási sejtjei, amelyek ezt a bajt tovább terjesztik. Minden egyes barna folt ugyanis egy élősdien penésznek a tenyésztési helye, amely a levél barna foltjában élőszkodik, ott szívja magába a levél élő sejtjeinek tartalmát, ezáltal megöli a levél élő sejtjeit és a barna folt keletkezését okozza. Az elszáradt barna folt felületén pedig szaporodáshoz lát az élőszködő penész, hogy tovább terjedhessen. A folt felületén parányi tokokat fejleszt, amelyekben a szaporodási sejtek, a spórák keletkeznek. Ha a spórák megvannak érve, akkor azokat a kis tok tömegesen kiüríti. Nyálkásfolyadék kíséretében kiömlenek azok a kis tok parányi nyílásán keresztül és elterjednek a környezetükben. Egészséges levélre kerülve e spórák kicsiráznak, beforódnak a zöld levélbe és azon újabb barna foltot okoznak. A hány folt van a levélen, annyi külön infekció történt azon.

Hogy ez az élősdien penész elszaporodhassék és tovább terjedhessen, arra nedves meleg időre van szüksége. A melegségben, kellő nedvesség mellett tenyészik és szaporodik az élősdien penész. A míg a nedves meleg időjárás tart, addig fog ez a betegség a dohányon terjedni. Ha majd beáll a száraz nyári melegidő, akkor valószínűleg abba is fog maradni a foltos betegség további terjedése.

Ragyaftoltokat okozó betegséget a dohányon kétféle is ismerünk, amelyeket két közel rokon élősdien penész okoz. Az egyik esetben szabálytalan alakú barna foltok keletkeznek a levélen, amely helyeken a dohánylevél zöld szövete elpusztult. Okozója az *Ascochyta Nicotianae* nevű penészgomba. Másik esetben a dohány levele pettyesen, szeptösen tarkázottnak látszik, amennyiben sok kerek világos folt keletkezik azon. Ezek a kerek foltok elhalnak, kiszáradnak és a levél ezeken a foltokon megfehéredik, úgy hogy valósággal szeptössé válik. Egyik-másik folt utóbb sötétebbé válik, mert rajta parányi fekete pontok jelentkeznek. Ezek a penészgomba tokjai, amelyekben a spórák keletkeznek. Ezt a szeptös betegséget a *Phyllosticta Tabaci* nevű élősdien penész okozza.

Ezt a kétféle penészt azáltal különböztethetjük meg pontosan egymástól, hogy az előbbinek a spórái kétsejtűek, az utóbbiéi pedig csak egysejtűek. Ezt azonban csak nagy nagyításon tudjuk megállapítani. Gyakorlati szempontból egyforma a jelentőségük. Ha a baj ellen való védekezést kutatjuk, úgy erre kétféle mód kínálkozik. Egyrészt gátat vehetünk a baj további terjedésének, ha a szeptös leveleket leszedjük és elpusztítjuk, másrészt szóba jöhetne a rézgáliccal való permetezés is. Lehetséges, hogy a most beállt száraz melegben abba fog maradni a foltosság terjedése, mert az élősdien gomba terjedéséhez nemcsak meleget, hanem nedvességet is kíván.

Dr. Péter Béla.

EGYLETI ÉLET

A sepsiszentgyörgyi székely kiállítás előkészítő értekezlete.

A Székely Nemzeti Múzeum 50 éves fennállásának emlékünnepe az erdélyi székelység nagy ünnepe lesz. Az Erdélyi Gazdasági Egylet ebből az alkalomból Székely Gazdahatet rendez Sepsiszentgyörgyön, amely gazdahatet részleteit az E. G. E. igazgató-választmányának legutóbbi ülésén és f. hó 8.-án Sepsiszentgyörgyön tartott értekezleten állapították meg.

Az értekezleten dr. Török Andor elnökölt. Az E. G. E. képviselőjében br. Szentkeresztly Béla és Török Bálint voltak jelen, a Székely Nemzeti Múzeum részéről Bálint Dénes alelnök, dr. Csutak Vilmos igazgató és dr. Keresztes Károly jogtanácsos. Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egylet részéről Debiczky Béla alelnök,

a Csikmegyei Gazd. Egylet részéről Balogh István, a Háromszékvármegyei Gazd. Egylet részéről Kónya Kálmán és Séra István, az Erdélyrészi Méhész Egylet képviselőjében Török Bálint, a Sepsiszentgyörgyi Általános Ipartestület képviselőjében Lurtz Gyula elnök és Novák János. Jelen voltak ezenkívül: dr. Benedek János, Vajna Miklós, Künte József, Elekes Andor, Novák János, Márton András, Pap Dezső, Gecse Ferenc, Barabás Sándor, (Sepsiszentgyörgy), Szöcs Kálmán, Benkő Sándor, Erős József (K.-vásárhely), Bartalis Ágost (Csikszerecs), br. Apor Péter (Torja), dr. Sinkovits Ottó (Szt.-Katalna), Vajna Ádám (Gidófalva), Kónya György, Böjthe Ferenc (Angyalos), Zathureczky Kálmán (N.-ajta), dr. Zagoni István (Kolozsvár), Orbán János (Uzon), Szentiványi Gábor (Szent-Iván-Laborfalva), Benke László (Eresztevény), Boda Dénes (Aldoboly), Tóth István (Hidvég), Benkő Gábor (Étfalva), Joós András (Kisborosnyó), Deák Jenő (Telek), Gaál Gyula (Maksa) és még mások igen sokan, akiknek nevét nem sikerült feljegyezni.

Dr. Török Andor meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, valamint a társ- és rokonintézmények kiküldöttjeit, az ülést megnyitva dr. Keresztes Károlyt felkérte az értekezlet tárgyainak ismertetésére. Ezt megelőzőleg

Br. Szentkeresztly Béla kimentette br. Jósika Gábor E. G. E. elnök távolmaradását és jókívánatait tolmácsolta az ülés előtt.

Dr. Keresztes Károly a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves múltját vázolván bejelentette, hogy a jubiláris ünnepek kapcsán a Sz. N. M. elnöksége megragadni óhajtott az alkalmat arra, hogy egy mezőgazdasági kiállítás keretében a közművelődés terén 50 éven át kifejtett munkáról való beszámolás kapcsán a székely mezőgazdasági kultúra helyzetéről is képet nyújtson, ezért felkérte az E. G. E.-t egy kiállítás rendezésére, amelyre az E. G. E. készséggel vállalkozott is, kifejezésre juttatni óhajtván ezzel a székely földművelő néppel való együttérzését és a székely néperért való közérdekű munkában készséggel való részvételét.

Török Bálint, az E. G. E. titkára ismertette ezután az E. G. E. szeptember havi Székely Gazdahatének programját, amelyet lapunk más helyén részletesen ismertettünk. A kérdéshez többen hozzászóltak.

Balogh István, a Csikmegyei G. E. képviselőjében bejelenti, hogy a vármegye gazdaközönsége lelkesen csatlakozik a kiállítás rendezésének gondolatához és annak néprajzi csoportját is gazdag anyaggal reméli kiegészíthetőnek a csikmegyei gazdák és asszonyok részéről.

Debiczky Béla, az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet részéről a legmesszebbmenő támogatást helyezi kilátásba. A helydíjak mérsékelését kéri. Javasolja, hogy a kiállítás baromfiakra, galambokra, nyulakra, stb. apró háziállatokra is terjedjen ki.

Benkő Gábor (Étfalva) a mezőgazdasági kamarák támogatásának megszerzését javasolja és reméli.

Orbán Lajos (Uzon) a baromfikiállítás rendezése mellett szólal fel.

Novák János ipartestületi titkár 40—50 iparos részvételét helyezi kilátásba és a helydíjak mérsékelését kéri.

Dr. Keresztes Károly és dr. Szentiványi Gábor és Lurtz Gyula reális költségvetés készíthetése érdekében szükségesnek tartják a méltányos helydíjmegállapítást. A kisipart a gyáripartól megkülönböztetni ajánlják ebből a szempontból.

Sinkovits Ottó a papokat és tanítókat is be óhajtja vonni a munkába.

Tóth István főleg a gazdák sorompóba állítását kívánja a gazdasági mozgalmak terén.

Dr. Zagoni István vasuti fuvardíj kedvezmények biztosítását javasolja.

Többek hozzászólása után a rendezőség megválasztására került a sor. Az értekezlet egy nagy és egy szűkebbkörű helyi rendezőbizott-

ság szervezését határozta el. A nagy rendező bizottság elnökéül egyhangulag br. Jósika Gábor az E. G. E. elnöke választott meg. — Társelnököknek választottak: a Háromszék vm. G. E. részéről Kónya Kálmán, a Csikmegyei G. E. részéről T. Nagy Imre, az Udvarhelyvármegyei G. E. részéről Sz. Szakáts Péter, Tordaaranyosvármegye részéről ifj. br. Jósika Gábor, a Marostordamegyei G. E. részéről György József kamarai képviselő, a Székely Nemzeti Múzeum részéről dr. Török Andor, az iparosok részéről Szabó Béni kamarai képviselő, az Erdélyrészi Méhész Egylet részéről Kicsid Géza plebános. — A nagybizottság titkárául választott Török Bálint, az E. G. E. titkára. A rendező bizottságba minden székely községből 2—2 tag választott.

A helyi rendezőbizottság elnökéül megválasztott br. Szentkeresztly Béla. Titkároknak megválasztottak: Künte József, Séra István és Török Bálint. Rendezőbizottsági tagoknak pedig a gazdák részéről: br. Apor Péter, Bálint Dénes, Benkő Sándor, Böjthe József, Dancs Lajos, Kónya Kálmán, dr. Szentiványi Gábor, Farkas Béla, Nagy Lajos. Az iparosok részéről a rendezőbizottságba delegáltattak: Lurtz Gyula, Timár József, Pap Dezső, Márton András, Gecse Ferenc, Szabó József, Rác Ferenc, Szilágyi Géza, Bozsik Ferenc, Dénes Endre, Bálint Gábor, Dénes Mihály, Kósa Jenő és Nagy Imre. Ezután az értekezlet véget ért és délután 6 órakor a helyi rendezőbizottság tartott ülést, amelyen a kiállítás közelebbi részleteit tárgyalták meg.

Cukorrépatermelői vándorgyűlések.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelők Szövetsége folyó évi

július hó 18.-án Marosvásárhelyen és július hó 28.-án Mezőbándon

cukorrépatermelői vándorgyűlést

rendez, amelyre a cukorrépatermelő gazdaközönséget ezuton tisztelettel meghívjuk.

A vándorgyűlések célja: a cukorrépatermelés fejlesztése, a szakismeretek terjesztése és az időszerű termelési kérdések megvitatása.

A vándorgyűléseken résztvehet minden szövetségi tag és a cukorrépatermelés ügye iránt érdeklődő nagyközönség, férfi és nő egyaránt.

A vándorgyűlésen való részvétel teljesen díjtalan.

A vándorgyűlésen résztvenni szándékozó gazdaközönség elszállásolásáról mindenütt gondoskodik a helyi rendező bizottság.

A vándorgyűlések programját az alábbiakban közöljük:

A marosvásárhelyi vándorgyűlés előadásainak sorrendje:

1. A gyűlés helye a megyeház gyűlési terme.
2. D. e. 10 órakor. Elnöki megnyitó.
3. A cukorrépa helyes műveléséről. Előadó: Szász Ferenc földbirtokos (Pusztakamarás).
4. Gyakorlati kérdések a cukorrépatermelés köréből. Előadó: dr. Nagy Endre Sz. G. E. titkár.
5. Az 1929. évi termelői szerződés és repárák ügye. Előadó: Török Bálint.

A mezőbándi vándorgyűlés előadásainak sorrendje:

1. A gyűlés helye az iskola.
2. D. e. 10 órakor. Elnöki megnyitó.
3. A cukorrépatermelés jelentősége a gazdaság számára. Előadó: Szász Ferenc Pusztakamarás.
4. Az 1929. évi termelői szerződés és repárák ügye. Előadó: Török Bálint.

Felkérjük az érdeklőt Gazdaközönséget, hogy a vándorgyűléseken, tekintettel a megbeszélésre kerülő tárgyak fontosságára, lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Minden irányu felvilágosítással egyszerű levelezőlapon való megkeresésre készséggel nyújt felvilágosítást az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelők Szövetsége központi irodája Cluj, Str. Andrei Mureşan-Attila-utca 10.

Kolozsvár, 1929 június 18.

Gazdatársi üdvözléssel:

Lázár Simon sk.,
sz. o. elnök.

Török Bálint sk.,
sz. o. titkár.

A dohánytermelők panasza. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Dohánytermelési Szakosztálya memorandumot intézett a monopol vezérigazgatóságához. A memorandumban kérte a súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyokra való tekintettel, hogy a termelési előleg második részlete július hó folyamán fizetessék és pedig hat holdanként legalább 5000 lei összegben. Kérte továbbá a Szakosztály a monopol vezérigazgatóságot, hogy a dohányexportból származó jövedelemből a termelőket megillető részt is haladéék nélkül utalja ki.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1928. évre 350 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdasági Egyesület Szatmár.

1929. évre 300 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Csatlós J Scioastea.

1929. évre 350 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: gr. Béldi F. Mezőmehes (1927—28. évre 400 lei), Veress J. Kirlibaba (150 lei), Bácsi D. Sascut (200 lei), Nagy D. Torda.

Vegyes közlemények

Időjárás: A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása június hó 1. napján a következőket jelent: A maximális légnyomás 723.5 volt június 12.-én. A minimum pedig 706.9 volt június 5.-én. A legnagyobb meleg +29.0° C. volt június 9. és 10.-én. A legkisebb meleg +4.7° C. volt június 30.-án. A június havi átlagos hőmérséklet +16.37 volt. A legnagyobb csapadék 19.8 mm volt június 22.-én. A csapadék egész havi mennyisége 90.2 mm volt. — A csapadékos napok száma 18.

Cukorrépatermelői vándorgyűlés Marosludason. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya most tartotta meg első cukorrépatermelői vándorgyűlését Marosludason mintegy 200 termelő részvételével. A gyűlést Dr. Péter Béla v. gazd. ak. igazgató nyitotta meg. Előadásokat tartottak még a cukorrépatrágyázásról dr. Nagy Endre Sz. G. E. titkár, a cukorrépa mivéléséről és a cukorgyári melléktermékek felhasználásáról Szász Ferenc pusztakamarási földbirtokos és végül az 1929. évi termelői szerződés feltételeit és répaárakat ismertette Török Bálint az E. G. E. titkára. Marosludas környékén igen kiterjedten termelnek dohányt. Az ideai abnormális időben többféle kártevő lépett fel a dohányban, amelyek ellen való védekezést a termelők felkérésére behatóan ismertette dr. Péter Béla v. gazd. ak. ig. A szakosztály közelebbi vándorgyűléseit Marosvásárhelyen és Mezőbándon fogja megtartani.

Megalakult a Romániai Magkereskedők Országos Szövetsége. A napokban tartotta alakuló gyűlését Temesvárt a Romániai Magkereskedők Országos Szövetsége. A gyűlésen nagy számmal vettek részt az ország minden részéről odaérkezett magkereskedők. A megjelenésben akadályozott cégek csaknem kivétel nélkül levélben jelentették be csatlakozásukat az alakuláshoz. Eddig a romániai magkereskedelem teljesen szervezetlen volt s így a kormányok existenciális érdekeibe vágó kérdésekben meghallgatása nélkül tettek intézkedéseket. Nem vehettek részt az egyes orszá-

gok hasonló szövetségei által évente tartott világtalálkozásokon sem. Az alakuló gyűlést Kun Richard az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének nagytekintélyű elnöke vezette. Dr. Klein Vilmos hosszabb beszéd keretében ismertette a szervezet céljait, hivatását és javaslatára a gyűlés egyhangú határozattal a szövetség megalakítását határozta el. A szövetség elnöke Alföldy Pál, az aradi „Mezőgazdák” Kereskedelmi Rt. vezérigazgatója lett, ezenkívül választottak egy hét tagból álló végrehajtó-bizottságot. A szövetség működését jogiszemélyiségének elismerése után nyomban megkezdi.

A mezőgazdaság racionalizálása. Budapesti Czettler Jenő dr. egyetemi tanár elnökölte alatt új tudományos társaság alakult „Gazdaságpolitikai Társaság” néven. A társaság célja a mezőgazdaság racionalizálását előmozdítani a mezőgazdasági termelés és értékesítés átszervezése útján. A társaság németországi mintára kísérleti körzeteket fog felállítani. Egy-egy kísérleti körzet működési területe 10.000 holdra terjed ki. A kísérleti körzet birtokosai saját költségükön mezőgazdasági laboratóriumot állítanak fel szakemberek vezetése alatt. A laboratórium az általános és különleges (helyi) körülmények figyelembevételével és tanulmányozása alapján fogja tudományosan megalapozott szaktanácsaival támogatni a gazdákat a talajművelés, növénytermelés, állattenyésztés és üzemvezetés terén. A kísérleti körzetek laboratóriumai nagy hiányt töltenek be a mezőgazdasági élet terén és működésük nagyban hozzá fog járulni a mezőgazdaság racionális irányba való kifejlődéséhez.

A Szamosmegyei Gazdasági Egylet az amerikai almaimport ellen. A Szamosmegyei Gazdasági Egyesület legutóbbi ülésén szóba került az amerikai almaimport kérdése. Dr. Nagy Endre titkár ismertette a tárgyat. Rámutatott, hogy az olcsóbb, de sokkal silányabb kanadai és kaliforniai alma, melynek behozatalára engedélyt adott a kormány, nagyban veszélyezteteti az erdélyi gyümölcsstermelők érdekeit, sőt félős, ha a kormány állandósítaná az amerikai gyümölcsimport lehetőségét, ez az erdélyi gyümölcstermelés pusztulását idézné elő. Határozatot hozott az egyesület, hogy az amerikai almaimport veszélyére még idejében felhívja a kormány figyelmét és akciója támogatására felkéri az összes társegyesületeket s érdekképviseleti szerveket. Elhatározta továbbá, hogy gyümölcstermelésünk fejlesztése érdekében javaslatba hozza a kormánynál a gyümölcstermelés vándoroktatási állások megszervezését. A Szamosmegyei Gazdasági Egylet saját területén még az ősz folyamán megszervezi az első gyümölcstermelés vándoroktatási állást.

Folytatódik a városi beltelkek kisajátítása. A liberálisok által oly nagy buzgalommal megkezdett városi beltelkek kisajátítását úgy látszik tovább folytatják Maniuek is. Legutóbb az Erzsébetvárosi piacteret osztották szét az ottani tisztviselők között. Konnert szász képviselő feltűnő éles hangon kelt ki a képviselőházban a beltelkek további kisajátítása ellen, melynek szükségtelenségét már a liberálisok is belátták s egyidőben fel is függesztették az agrártörvény erre vonatkozó 14. paragrafusának az alkalmazását. Dobrescu Aurel földművelésügyi államtitkár Konnert felszólalására kijelentette, hogy a Maniu kormány nem állhat el a beltelkek további kisajátításától.

Az Agrár-Liga felhívása. Megemlékeztünk volt arról, hogy Bukarestben egy Agrár-Liga alakult Garoflid elnökölte alatt. A liga vezetősége most az erdélyi falvak népét is felhívja a liga zászlója alá való tömörülésre. A felhívás hangoztatja, hogy politikával nem foglalkozik. Kívánatos volna, hogy a román földművesek is megalakítsák a maguk politikamentes gazdatársadalmi szerveiket, mert így a magyar gazdatársadalmi szervek zavartalan működése és inkább biztosítható volna.

Méhészeti vándorgyűlés Kovásznán. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igen jól sikerült méhészeti vándorgyűlést tartott a háromszékvármegyei Kovászna községben. A vándorgyűlésen közel 300 székely méhész jelent meg. A Kicsid Géza elnökölte alatt ünnepélyes hangulatban lefolyt ülésen K. Bogdán Géza, Biró Pál, Györbiró Géza, Stief Ottó és Török Bálint tartottak előadásokat. A gyűlés után bankett volt és délután mintegy 60 tagból álló társaság tanulmányi célból átrándult dr. Bajkó Zsigmond ügyvéd mintaméhészeti megtekintésére Papolcra.

Lótetű, csimaz, sáska. Ez a három kártevő lépett fel az idén Erdélyszerte olyan arányokban, hogy helyenként a gabona, répa, takarmánytermésben igen jelentékeny károkat okozott. A kártevők ellen igen nehéz és költséges a védekezés. A lótetű és csimaz ellen a szénkénegezés volna talán a legsikeresebb védekezési mód, míg a sáskát terelni és összefogni kellene, ehhez azonban nagyobb tőke és berendezkedés kell, ezért vállalkozó nem akad reá.

Gazdanap és gazdasági kiállítás Dicsőszentmártonban. A Magyar Párt Kisküküllővármegyei Tagozata a Kisküküllői Gazdasági Egylettel karöltve augusztus hó 4-én nagyszabású gazdanapot és gazdasági kiállítást rendez Dicsőszentmártonban. A kiállítás a gazdasági termények, különösen a tenyészállat, bor- és vetőmag értékesítésének az előmozdítását célozza. A kiállítás alkalmával szakelődök fogják ismertetni a modern s többtermelő gazdasági eljárásokat. A kiállításon nagyszámban fognak résztvenni a különböző mezőgazdasági géppark gyártmányaikkal. A gazdasági gépparkot a rendezőség azzal akarja meg előmozdítani, hogy helyet ad a volt nagybirtokosok üzemből kiszorult mezőgazdasági gépeknek is, melyeket mint használt gépeket a piaci árnál jóval jutányosabb áron tudnak majd megkapni a gazdák. A borvásár iránt számos borkereskedő érdeklődött már s így szőlőbirtokosainkat kedvező értékesítési lehetőség kecsegteti. A kiállításra vonatkozó részletes felvilágosítással a Magyar Párt Kisküküllőmegyei Tagozatának Elnöksége, vagy a Kisküküllői Gazdasági Egylet, Dicsőszentmárton szolgál.

Székelyderzs jégverés-ünnep. Érdekes ünnepet ült Székelyderzs lakossága e hó elején. 114 évvel ezelőtt rettenetes jégvihar pusztította Székelyderzs határát. A jégvihar tönkretette a falu egész évi termését s ennek a viharnak a szomorú emlékét azóta minden évben megüli a falu népe. Az ideai emlékünnepekre leutazott Varga Béla dr. unitárius püspök-helyettes is. Az ünnepséget határkerülés nyitotta meg, utána istentisztelet volt a több mint 700 éves régi ősi templomban, majd délután a tanulóifjúság rendezett ünnepélyt.

A nemesített buzafajták elterjesztése és a növénynemesítők. A földművelésügyi minisztérium nagyszabású akciót indított a nemesített buzafajták elterjedése érdekében. A terv szerint minden eladó nemesített buzát megvesznek 35% -kal a brailai jegyzés felett. Ezt a felárat a nemesítőknek előre kifizetik és a vetőmagot a gazdáknak a piaci árak mellett adják át, sőt még a szállítási költségek felelő részét is fedezik. — Két irányban hívjuk fel e körülményre a gazdaközönség figyelmét. Először is felhívjuk a növénynemesítéssel és nemesített magvak utántermelésével foglalkozó gazdaságokat, hogy eladó feleslegeiket jelentsék be az illetékes vármegyei mezőgazdasági kamaráknál és az E. G. E.-nél. Utóbbinál azért, hogy az összes kamaráknak és a minisztérium illetékes ügyosztályának tudomására hozza. Másodszor: felhívjuk az összes gazdasági egyleteket, gazdakörök hitel- és fogyasztási szövetkezetek vezetőit, hogy a területükre illetékes mezőgazdasági kamaránál érdeklődjenek a nemesített ősz buza vetőmagvak kiosztási ideje és ára iránt és amint érdeklődésüket választ kapnak, írják össze a kedvezményes áru nemesített vetőmagra igényt

tartó gazdák neveit és minél nagyobb számban vegyék azt igénybe. A növénynevelő és névelő magvakat utántermelő gazdaságok figyelmét még külön is felhívjuk az E. G. E. szeptember 14.—16. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő kiállítására, amely kedvező alkalmat nyújt az eladó készletek bemutatására és értékesítésére egyaránt.

Miért vegyünk Hart-Parr traktort? A traktoripart megeremlítő Hart-Parr gyár közel három évtized sok hasznos tapasztalatát építi bele gépeibe. A traktor épen abban különbözik más gépszerkezetektől, hogy ennél elengedhetetlenül fontos a hosszú tapasztalat. Traktorszerkesztőnél nem elegendő, ha kiváló gépészmérnök, hanem jól kell ismernie a modern gazdálkodás összes körülményeit, hogy tisztában legyen a gépe irányában támasztott követelményekkel. Így tudnia kell például azt, hogy traktornál nem válik be a kényes automobilszerkezet. Míg az autót a garázsban tartják, hol munkagépek, műszerek és specialisták állnak rendelkezésére, a traktor kint van a mezőn, ahova igen körülményes volna technikai segédeszközöket utána vinni, ha szerkezete kényes és az artóhoz hasonló kezelést igényelne. A traktornak olyannak kell lennie, amilyen általában a jó mezőgazdasági gép: igen egyszerűnek, könnyen kezelhetőnek és hozzáférhető alkatrészekkel szerkesztettnek. A Hart-Parr traktorok a maguk kategóriájának legerősebb gépei. Ugy a 24 lóerős, mint a 36 és 50 lóerős Hart-Parr traktor óriási erőtartálékkal bír, ami szántásnál és más vontatómunkánál, valamint cséplésnél és minden egyéb üzemnél megbecsülhetetlenül hasznos. Mindhárom típus oly nagy teljesítményű, amelyhez hasonlót egyetlen más traktornál sem találunk, még ha súlyra, nagyságra vagy megjelölésre hasonló is hozzájuk. Kétségtelen, hogy a Hart-Parr traktorok kitűnő méretezésük és nagy erőtartálékuk folytán tartósság, teljesítmény és üzembiztonság tekintetében valamennyi traktor között a legelső helyen állanak. **A Hart-Parr traktorok erő-kifejtésén:** a 24 HP Hart-Parr traktornál szijkeréken mérve több mint 31 lóerő, vonóhorgon mérve több mint 21 lóerő; a 36 HP Hart-Parr traktornál szijkeréken mérve több mint 42 lóerő, vonóhorgon mérve több mint 32 lóerő; az 50 HP Hart-Parr traktornál szijkeréken mérve több mint 64 lóerő, vonóhorgon mérve több mint 46 lóerő. Régi tapasztalat, hogy semmi nem oly fontos valamely traktornál, mint annak minél nagyobb erőtartáléka. Ha ilyen nincsen, akkor se szeri, se száma az üzemzavaroknak, melyeket a folyton változó talajviszonyok és a gép állandó megerőltetése okoznak. Ezeket a nehézségeket meg sem érzi az olyan traktor, amelynek bőséges erőtartáléka van és ez az oka a Hart-Parr traktorok üzembiztonságának és hosszú élettartamának.

Gyümölcsöt keresnek export célra. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy „Westindia” Danzig, Fischmarkt 5. cím azon kereskedők vagy termelők iránt érdeklődik, akik nagyban gyümölcsöt tudnának exportálni, az érdeklődők forduljanak egyenesen a fentírt céghez.

A július hó 22.—26. napjain Zilahon tartandó gazdasági és falufejlesztői tanfolyam résztvevőinek szives tudomására hozzuk, hogy a zilahi br. Wesselényi-kollegium díjtalanul bocsátja rendelkezésre az internátust. A konviktusban a tanfolyam résztvevői napi 70 leiert ellátást is kaphatnak. Jelentkezhetni lehet július hó 20.-ig az E. G. E. titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-u. 10.) és dr. Gazda Endre Sz. G. E. alelnök úrnál, Zilahon.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehér vár Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TŐKÉI: 97 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. Aruraktár a vasut mellett. 380

A

Hart-Parr traktor

erős, egyszerű, olcsó!

Szerkezeti alapelvek:

1. Bőséges erőtartalék, elenállásra és akadályokra számítva.
2. Olcsó petroleumüzem.
3. Könnyű kezelhetőség, hogy a kezelő ki ne merüljön.
4. Könnyű hozzáférhetőség.
5. Sokoldalú használati lehetőség. Szántás, cséplés, vontatás stb.
6. Erős, tartós szerkezet.

Raktár és képviselet:

az E. G. E. Géposztályánál
HANN ÉS TÁRSA R. T.

CLUJ-KOLOZSVÁR, Strada Regina Maria 11.

Cséplőgéptulajdonosok!

Ha a cséplés-idényre megbízható, jó

Gépolajra,
Wolfner-féle **gép-szijakra,**
tömítésekre,
szerszámokra,
emelőkre stb.-re

van szükségetek, forduljatok bizalommal

Géposztályunk-hoz, a

HANN ÉS TÁRSA R. T.-hoz

CLUJ-KOLOZSVÁR, Strada Regina Maria 11.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA; szavanként 4 lei. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Földmives, tejjellenőri tanfolyamot végzett román. 15 évi gyakorlattal állást keres. Cim: Szabukalia, jud. Hunedoara.

Avenarius-féle nyári permetezőszert

„P O K S I N”

vizben feloldva 2°/_o-os oldattal biztosan pusztítja a komlón, gyümölcsfákon, gyümölcs- és díszcserjéken, rózsafán, veteményeken, pálmán élősködő levéltetveket, továbbá a komlón, uborkán, babon, paradicsomon tartózkodó piros pókot. 4—5°/_o-os oldattal biztos ellenszere a fekete paizs- és vértetveknek, földbolhának, csupasz hernyóknak és más nyári kártevőknek.

Nyári védekezőszerek még: „SOTOR” hernyóenyv, „POMRIN” vértetükátrány és az Avenarius-féle „Öltőviasz”. — Gyártja:

Moskovits Ipartelep R.-T.

Oradea, Calea Victoriei 62. 241

Bánát legnagyobb fajbaromfi telepe

POPPER Sannicolaul-Mare Tel. 8.

Legnagyobb részét leghíresebb tenyészetekből importált Rodeländer, Leghorn, fehér Vyandott, Plymut tenyészállatok után nyert tojásokra, valamint napocsirkékre (Eintagsküken) előjegyzéseket elfogad és sorrendben pontosan szállít. — Szigorú törzskönyvezés, csapófészek (Fallnest) rendszer. Mintaszerű istállózás. 240

Ajánlunk legolcsóbban nagymennyiségben

Rosa canina magoncokat,

bokorrózsáknak való alany vagy élősvénynek is igen alkalmas.

AMBROSI, FISCHER ÉS TÁRSAI

Faiskolák és szőlőtüveltelepek r.-t.

AIUD—NAGYENYED.

Árjegyzék díjtalan.

Ha csodás gyümölcsstermelést akar, permetezzen télen

„SZULFAROL”

kénvegyület permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ősztől kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzünk 2°/_o-os Szulfarol oldattal!

Lerakatok: Aiud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiș-Torontal; Bistrița-Beszterce: Verkaufshalle; Brașov-Brassó: Krafft & Herberth; Careii Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovászna: Wittenberger Mór; Cernăuți-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S-sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricolă Someș-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamosújvár: Florian Jakab; Giorok-Györök: Michael Schneberger; Ludoșul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Székelyudvarhely: Varró Elek; Oradea-Marc-Nagyvárad: Reuniunea Agricolă Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszombat: Carl F. Jickeli; Sighișoara-Segeșvár: I. L. & A. Hesshaimer; Teremia Mare-Nagytereml: Primăria; Tg.-Mureș-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timișoara-Temesvár: I. Faiciu, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Turda-Torda: I. Eszényi.

Vezérképviselő: **FREDERIC SPODEIM & Co. București, Bulev. Elisabeta No. 3.**

Vértetű ellen minden sebhelyet megvéd az

»ALMOLA«

* kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszert!

ARZOLA „45”

olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszert.

Szőlőben: megöli a molyt. Cümmölc-sősben: megöli minden rágó férget.

Lóherében, lucernában: ápiobogár, bőde stb. ellen.